

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
ce. ole. no v Jug.
slavih 120 Din, za
inozemstvo 140 L.

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stopnja, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o. Pr. večim o.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Koparjem ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neelektrificirano
pismo se ne sprejema v Uredništvo
telefon št. 2050, upravlništvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Koparjem ul. št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Go Schobrovem odhodu

Rim, februarja.

Prijateljska pogodba med Italijo in Avstrijo ima tudi zelo šibko stran. Pogodbenika se trudi, kako bi dala sporazumu povsem različen pomen, fašisti se z njim baha, Avstriji pa se ga skoro ženirajo. Prvi trdijo, da je avstrijsko-italijansko zблиžanje prevrglo vse politično razmerje sil v Srednji Evropi, seveda Italiji v prid, drugi poudarjajo, da je v glavnem ostalo vse pri starem. En dokaz več, da se interesi obeh držav križajo.

Fašistična diplomacija je strogo tajna, tudi listi so bili topot nenavadno rezervirani, fašistični načrti pa se vendar dajo razbrati iz njih. Nameni, ki jih je imel fašizem z Avstrijo, so notranje in zunanje političnega značaja. Prvo načelo fašistične notranje politike je držati javno mnenje v stalni napetosti, nuditi mu vedno kaj novega, postreči mu z novimi dogodki, ki vzbujajo upanje v boljšo bodočnost. V tem je g. Mussolini pravi mojster. Pripraviti širšo italijansko množico, ki so jo pisatelji in publicisti, učitelji in profesorji od časov Radeckega in Silvija Pellica do Oberdanka, Battistija, Finzija in Saura naravnost »dresirali« v sovražstvu proti Avstriji, na sporazum z Avstrijo, ni bilo lahko. Da gre za dve različni Avstriji, težko razume povprečen Italijan, ki je še pred desetimi leti klical »Austria caput«. Kaj naj Italijani pričakujejo od te »pobite Avstrije«, o kateri je Mussolini še nedavno dejal, da je to, kar je? V odgovor je naslikal fašistični tisk v bujnih barvah možnost gospodarskih zvez z Avstrijo. Pričakuje se pravi naval avstrijskih letoviščarjev, ki so nekaj let sem skoro bojkotirali Italijo. Dunaj je vozil trgovskih nit, ki peljejo na Balkan.

V resnici delajo italijanski kapitalisti na to, da bi se plasirali na Dunaju, odkoder bi lažje obvladali tržaško ozadje in Balkan ter dobili vpliv na avstrijsko industrijo in rudnike. Trgovinski odnosi med Italijo in Avstrijo so se lansko leto zboljšali za 9% v primeri z letom 1928. V prvih enajstih mesecih je Avstrija uvozila iz Italije blaga za 103,7 milijonov šilingov, medtem ko je njen izvoz v Italijo znašal 172,4 milijone. Narasel je izvoz živin in pijače od 3,7 v letu 1928. na 5,2 v letu 1929., izvoz živine od 0,2 na 0,3 milijona šilingov; izvoz lesa v Italijo je prinesel 61 milijonov. Trgovinske odnose urejuje pogodba iz leta 1923., ki se je dopolnila s sporazumom iz leta 1927.; ta je stopil v veljavo februarja lanskega leta. Pogodba vsebuje klavzulo o največji ugodnosti in daje Avstriji do 15% znižanja pristajinskih pristojbin v Trstu.

V preteklem letu je narasel tudi izvoz železnega blaga v Italijo, ki ga izvažata tudi Jugoslavija. Okrepitev trgovinske zveze med Avstrijo in Italijo gre torej na račun Jugoslavije. Schober je italijanskim časnikašem izjavil, da uvoz žita v Avstrijo čedalje bolj pada in da je namen njegove vlade dvigniti kmetijstvo. Nadalje je avstrijski kancelar dejal: »Avstrijska vlada si bo živo prizadevala, da razmahne trgovske zveze z Italijo. Uspeh pa ne odvisi od nas samih, temveč v prvi vrsti od carinske in trgovinske politike drugih držav.« Schober je hotel s tem poudariti, da ne more v gospodarskih koncesijah Italiji iti predaleč, da ne bi izval gospodarskih represalij svojih sosedov.

Fašistični tisk je opisoval Schoberja kot moža železne roke in antidemokrata, ki je rešil Avstrijo rdeče shahovlade. Rim je postal zopet učitelj narodov po zaslugi fašizma. Nikdo ne bo mogel zanikati, da je po fašizmu posneta Heilmwehr pripomogla k ustvaritvi duševnega razpoloženja za zблиžanje z Italijo. Idejno sorodni gibanji, ki sta si postavili za program uresničenje nacionalnih teženj, katere so si v diametralnem nasprotju, fašizem in Heilmwehr, ki sta se še nedavno pobijala, sta si podala roke in to še preko Južnega Tirola. Stahlhelmovci so se poleti poklonili poslancu Staraceju, nekdanjemu fašističnemu tajniku na Južnem Tirolskem, Hitler se je javno odpovedal tej nemški deželi, Heilmwehr molči. Mar so se Heilmwehrovi zadovoljili z zadnjo mrvico, ki je padla na Južno Tirolsko, kjer se smejo danes zopet rabiti nemške reklamne okrožnice, nemški jedilni listi in jedilno orodje z nemškimi napisi? Dunajski tisk je vprav naivno lojalno pozdravil ta fašistični ukrep kot napoved »novega kurza« na Južnem Tirolskem. Morda pa je Schober odnesel iz Rima kakšne konkretne obljube v tem pogledu? Sicer, kje leži razlaga za ta molk po tolikšnem vpitju o zatiranju tirolskih Nemcev? Nasprotniki fašizma, Stahlhelma in Heim-

Volivna zmaga bolgarske vlade

Vlada dobila 500.000, opozicija pa 307.290 glasov — Krvavi spopadi — Več ubitih

Sofija, 17. febr. a. Pri včerajšnjih volitvah je zmagala vlada s pol milijona glasov napram 300 tisoč, ki jih je dobila opozicija. Na mnogih krajih je prišlo do krvavih spopadov, ker se je za volitve z obeh strani vršila velika kampanja in je bila opozicija zelo aktivna. Posebno so se protivili terorju zemljoradniki. Vendar jim je le v največjo težavo uspelo dobiti večje število glasov.

Vsled krvavih spopadov je policija aretirala prav mnogo oseb. V Ovedarih sta bila ustreljena dva vladna agitatorja. V istem kraju je bil tudi ubit občinski stražnik ter nekoliko kmetov. V Cepinici pri Sofiji je bilo aretiranih 80 ljudi. V Cesmedinovem so kmetje napadli občinskega uradnika in ga ubili. Ubit je bil tudi zemljoradniški agitator Vučev. V Seladinovem je izgubil življenje tamošnji občinski tajnik.

V občini Govodarem se je zbralo na stotine kmetov z lovskimi puškami in koli ter so ubili dva volivna agenta vladne stranke. Nato so napadli volivni lokal v šoli. Pri tem je bil ubit en orožnik, en pa težko ranjen. Na pomoč je prišla policija iz Pazardžika, ki je le s težavo napravila red in aretirala 50 kmetov. Tudi v kraju Sesmedinovi v okrožju Ištman je množica napadla volivni lokal. Orožniki so oddali salvo, pri čemer je bil ubit kolovodja. En orožnik je bil težko ranjen. V Šalašinovem okraju Pazardžik so pristaši kmečke stranke ubili občinskega tajnika.

Uradni podatki

Sofija, 17. febr. AA. Objavljeni so ti-le uradni podatki o občinskih volitvah: »Zgovor« je prejel 487.000 glasov, opozicija je zbrala 287.000 glasov, od teh glasov so

Boi za krušne cene v Zagrebu

Zagreb, 17. febr. a. Danes dopoldne je mestni magistrat prijavil tržnemu nadzorstvu veliko število pekarjev, ki so samovoljno dvignili ceno kruhu. Nekateri pekarski obrtniki so dvignili ceno belega kruha na 5, črnega pa na 4,50 Din, čeprav so ostale cene moke povsem iste. Vprašanje krušnih cen se vleče že dalj časa. Nedavno so imeli z ozirom na to pekarski obrtniki svoje zborovanje, na katerem jih je bilo 68. Tedaj so sklenili, dvigniti ceno kruha, in res so nekateri peki to takoj storili. Mestno tržno nadzorstvo je zahtevalo od njih, da izročijo svoje račune. Ako se iz njih točno ne vidi potreba zvišanja cen, jih bo izročilo sodišču. Drugih sredstev mestna občina nima.

Dr. Protul'pac izsuščen

Zagreb, 17. febr. a. V soboto zvečer je tukašnje sodišče izpustilo dr. Ivana Protulipaca, ki je bil kakor znano obtežen, da je na skrivnem hotel voditi orlovsko organizacijo.

Zagreb, 17. febr. a. Na povratku iz Varazdina je prišel v Zagreb minister Radivojević, ki se je udeležil otvoritve železniške proge Ročatec—Krapina. Popoldne je obiskal bana dr. Šilovića in se zvečer odpeljal z brzovlakom proti Beogradu.

wehra iščejo razlage v monakovskem procesu proti Hitlerju, kjer so padle težke obtožbe od nekdanjih Hitlerjevih pristašev, češ, da so njegove organizacije v Nemčiji in na Dunaju prejemale denarne podpore od južnih sosedov.

Naj si bo temu kakorkoli, gotovo je, da razvija fašistična diplomacija v Srednji Evropi izredno živahno akcijo, ki se hrani s sadovi za Italijo ugodno zaključene vojne, kakor so: reparacije, okupacija Trsta in Brennerja in vsaj začasna izločitev Rusije s srednjeevropskega pozorišča. Na drugi strani ustvarjajo italijanski diplomaciji ugodno psihološko razpoloženje fašizmu sorodna gibanja. Še novembra je neki Mussolinijev občuvalac baron Holleben na svojih predavanjih v Nemčiji in Avstriji zagovarjal ustvaritev nemško-avstrijsko-italijanskega bloka. Vredno je, da podamo nekaj odstavkov iz teh govorov dobesedno, ker je v njih točno podan Mussolinijev zasutek bodoče Evrope in pa njegov daljnji namen, ki ga ima z Avstrijo. Baron Holleben je dejal:

»Evropski narodi bodo šele tedaj svobodni, ako to majhno Evropo organizira fašizem, to je skupina imenitnih mož, ki jim je na srcu edino blaginja države. Treba je ustvari-

prejeli zemljoradniki 143.000, demokraci 25 tisoč, dočim odpade ostanek na ostale opozicijske stranke. Zanimiva je zmaga zemljoradnikov v okolici Sofije, kakor tudi zmaga opozicije v okolici Vrače, Ferdinandovega in Trnave.

Bolgarski listi o volitvah

Sofija, 17. febr. AA. Povodom občinskih volitev pravi demokratski list »Znamec«, da gre očividno za ponarejanje števil, ki so bile objavljene. Ako se primerjajo številke z volilnimi rezultati v posameznih krajih, čijih stanje je znano, se dobijo tako čudni sklepi, da se jim bo moral smejati tudi najbolj navdušen pristaša »Zgovora«. List pristavlja, da bo opozicija vendarle imela več sto občin na svoji strani. Do nemirov je prišlo zato, ker so pristaši »Zgovora« hoteli za vsako ceno zmagati.

Opozicijski listi priobčujejo brzoglavko poslanca Jordana, v kateri pravi, da je bila okolica Pazardžika za časa volitev naravnost obkoljena od orožnikov in policijskih agentov in da so oblastva prijela veliko število kmetov. V Sofiji je bil prijel rezervni polkovnik Bukov, član glavnega odbora zemljoradniške stranke, o katerem gre glas, da je bil v zaporu pretepen.

List »Nesavisimost« pravi, da je vlada odgovorna za krvave dogodke, ki so se odigrali tekem volitev.

»Demokratski Zgovor« pa poroča o zmagi vlade in o tem, da so bile volitve svobodne. Zanimivo je, da je ta list tik pred volitvami priobčil na uvodnem mestu ležeče tiskano beležko o tem, da je vlada izvršila svojo dolžnost s tem, da je pripravila svobodne volitve in omogočila svobodno volilno borbo.

Podkupljivi uradniki v Rusiji

Moskva, 17. febr. AA. V Tuli je bil končan proces proti 77 uradnikom krajevnega sovjetskega oblastva. Obtoženi so bili zaradi prejemanja podkupnine in protisovjetske propagande. Pet uradnikov je bilo obsojenih na smrt.

4000 ljudi aretiranih v Chicagu

Chicago, 1. febr. AA. Sinoči je priredila policija obsežno racijo. Aretirali so 1124 sumljivih oseb. Doselej je bilo aretiranih skupno 4000 ljudi. Večina aretirancev je bila pozneje izpuščena.

Sov'eti zaprli vse borze

Moskva, 17. febr. AA. Vlada je zaprla vse blagovne in efektivne borze. Inozemske valute in efekti bodo kotirali pri odborih državne banke.

Bethlen odpotoval v Pariz

Budimpešta, 17. febr. U. Ministrski predsednik grof Bethlen je včeraj odpotoval v Pariz, da se udeleži konference o haških dogovorih in da podpiše konvencije. Podpis bo v sredo ali četrtek. V odsotnosti ministrskega predsednika bo minister za narodno blagostanje Vas predložil parlamentu zakon o Horthyjevem jubileju.

riti blok Nemčije, Avstrije in Italije, ki more edini rešiti Evropo. Misel na zvezo med Italijo in Avstrijo je bila sprožena, ko se je mons. Seipel sestal z italijanskim zunanjim ministrom v Veroni. Ako bi bila tedaj Italija fašistično organizirana, bi gotovo ne bila opustila tega načrta, ker tvori Avstrija za Italijo most z Madjarsko in je kot takšna nadvse važen element za italijansko politiko na Balkanu. Poleg tega bi Italija lahko izkoriščala avstrijske rudnike, ki jih je tako potrebna. Holleben je še dejal, da je uresničenje italijansko-avstrijskega bloka bolj verjetno kot se zdi na prvi pogled, ker se Evropa ne briga za rešitev avstrijskega vprašanja, medtem ko se na drugi strani čedalje bolj približujeta Berlin in Rim. »Prišel bo dan, ko bodo fašistične struje v Nemčiji in Avstriji prevladale in ustvaril se bo nemško-avstrijsko-italijanski blok ter tako uresničila edino možna oblika Panevroepe.«

Skozi Dunaj, ki ne sme postati središče jugoslovanskega balkanizma — to zahtevajo rimski listi — naj bi peljala pot v Berlin. Le ena težava je vmes. Če so reparacije odprle vrata na Dunaj, potem hranijo ključ v Berlin Francozi...

Poslanik Köstner nevarno bolan

Belgrad, 17. febr. a. Stanje nemškega poslanika na našem dvoru, dr. Köstnerja, ki se je 15. t. m. podvrget operaciji na slepiču, se je zelo poslabšalo. Danes ob 8 zjutraj so izdali zdravniki-specialisti, ki ga zdravijo v sanatoriju, bilten, v katerem pravijo, da je poslanikovo stanje zelo kritično. Njegova temperatura je bila danes zjutraj 37,9, puls 138. Nemškega poslanika zdravijo univerzitetni profesor dr. Ignjatovič, univerzitetni profesor dr. Milan Hostić, dr. Vukić Pijade in dr. Vlastimir Janković.

Ob bolnikovi postelji se stalno nahaja njegova soproga Ketl. Vsakčas se oglašijo njegovi prijatelji, ki se živo interesirajo za njegovo stanje.

Ob 11 ponoči je obiskal bolnika Nj. Vel. kralj, ki se zelo interesira za stanje poslanikovo.

Nemški poslanik na našem dvoru dr. Köstner je v Beogradu zelo popularen. Znan ni samo kot književnik, marveč tudi kot dober poznavalec umetnosti. Uživa simpatije vsega Belgrada. Intenzivno dela za zблиžanje jugoslovanskega in nemškega naroda. Bil je glavni iniciator za prihod nemškega pesnika Deublerja v Jugoslavijo.

Belgrad, 17. febr. e. Danes popoldne je prispel z Dunaja zdravnik specialist za notranje bolezni dr. Wenckebach, ki je takoj ne to obiskal bolnega nemškega poslanika, ter imel z belgrajskimi zdravniki daljši konsilij, po katerem se je izdalo zvečer ob 8 sledeče zdravstveno poročilo. Temperatura 38,2, puls 138, respiracija 38—40, krvni pritisk maksimum 155, minimum 100. Stanje bolnikovo je stalno resno.

Vest o težki bolezni nemškega poslanika je povzročila veliko senzacijo in živahno zanimanje v Beogradu. G. dr. Köstner je v teku kratkega bivanja v Beogradu pridobil številne prijatelje in čestilce. Njegovo poslaništvo je v tem času postalo zbiralnice najuglednejšega belgrajskega prebivalstva, predvsem iz umetniških in literarnih krogov. Zato je vest o njegovi bolezni izzvala težak vtis v prestolici. V sanatoriju v Vračarju, kjer bolni poslanik leži, so stalno zbrani množičevilni njegovi prijatelji.

Tekom današnjega dne so obiskali bolnika v sanatoriju skoraj vsi njegovi diplomatski kolegi. Ponovno ga je obiskal tudi minister dr. Korošec. Popoldne je bilo g. poslaničniku nekaj bolje in je lahko sprejel svojo soprogo in svoja dva otročka.

Drobne nov'ce

Pariz, 17. febr. U. »Echo de Paris« poroča, da se bo začela izpraznjevati tretja cona v Porenju začetkom meseca marca. Pešpoli odrinejo 10., topništvo 20. marca, dočim ostan konjenica v deželi do zadnjega.

London, 17. febr. U. »Daily Telegraph« javlja, da ima francoska vojska tanke nove, posebne konstrukcije z oklepom 35 do 45 mm, kateri kljub teži 70 ton dosežejo hitrost najmanj 13 km na uro. Angleški tanki imajo le 8 mm debele oklepe.

Jeruzalem, 17. febr. AA. V neki arabski trgovini v Jeruzonu so našli 68 pušk, 5 revolverjev in veliko municije. Policija išče po vaseh razlaganje orožje.

Newyork, 17. febr. AA. V mestu Marion v S. št. Carolini je bila z bemb. popolnoma porušena vila predsednika družbe, v kateri predljudni bombaza je izbruhnila meseca oktobra krvava borba med policisti in stavkujočimi.

Whington, 17. februar AA. Novozeelandski parnik »Eleanor Bollinge«, ki je skušal rešiti Byrdovo ekspedico, je na ledeni polotopi. Byrdova ekspedicijska posadka ostaja še eno leto na južni polotopi.

Dunaj, 17. febr. U. Število brezposelnih na Dunaju je v prvi polovici februarja narastlo za 2380 oseb na 100.018.

Dunaj, 17. febr. U. Mednarodni antifr-mazonski kongres, ki je bil sklican na Dunaj, za mese cmarec ob priliki dunajskega pomladanskega velesejma, se je moral že tretjič preložiti na začetek septembra. Pripravljalni odbor je izjavil, da veliko delegatov, katere so pričakovali iz Nemčije, Italije in Madjarske, iz paktlenih vzrokov niso mogli obliubiti svojega prihoda spomladi.

Fašistovska ustava

Rim, 17. febr. I. Uprava fašistovske stranke je objavila nov pravilnik, ki določa za vselej red pri napredovanju v fašistovski službi ter stranko naredi res za »posebno državo« v mejah Italije. Na čelu stranke stoji Duce kot »živ izraz temeljnih strankinih načel«. Sledi mu generalni tajnik (sedaj Turatti), ki ima izredne, skoro neomejene pravice: sme n. pr. celo kaznovati narodne poslance, ki so karkoli zagrešili zoper strankine predpise in odloča osebno, ne da bi koga vprašal! Prefektu vsakega okraja je dodeljen fašistovski tajnik kot politični voditelj. Mora predvsem zasledovati »politično delovanje svojega članstva, njegovo zasebno življenje in moralno«. Te določbe audijo zaniževanje gradivo za primerjanje z razmerami pod svetiljo. Več določb nove ustave mora »jamčiti za osebno poštenje slehernega fašista«. Na zahtevo okrajnega tajnika mora vsak fašist »jasno, točno in v poljubnem trenutku pojasniti, iz katerih virov zajema svoja sredstva in kako živi«.

Pogajanja z Avstrijo prekinjena

Dunaj, 17. febr. U. Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo so se morala za par tednov prekiniti, ker je ne samo glavni avstrijski strokovnjak, sekcijski šef Schüller, temveč sta tudi oba jugoslovanska delegata dr. Milan Todorović in Velja Stojković odpotovala kot člana jugoslovanske komisije na ženevska pogajanja za ustvaritev carinskega miru v Zenevo.

Albert Thomas pride v Belgrad

Belgrad, 17. febr. a. Prihod tajnika mednarodnega urada dela g. Alberta Thomasa v našo državo je definitivno določen za 27. t. m., ko se pripelje iz Bolgarije. Druga marea se odpelje g. Thomas v Grčijo. Raren Bolgarske, Jugoslavije in Grške bo obiskal tudi Romunijo. Njegov prihod v našo državo je v zvezi s predstoječo revizijo socialnega zakonodajstva. Z ozirom na to se vrši konferenca delavske zbornice v Belgradu, na kateri bodo pretresali to vprašanje.

Za odpravo davka

na poslovni promet

Belgrad, 17. febr. AA. Na eni zadnjih sej belgrajskih gospodarskih zbornice je bilo v razpravi vprašanje davka na poslovni promet. Predsedništva trgovske, industrijske in obrtniške zbornice so sklenila izročiti ministru financ spomenico, v kateri ga bodo prosila, naj se pri kraljevski vladi zavzame za ukinjenje tega davka.

Poslanik Henderson v Zagrebu

Zagreb, 17. febr. a. Angleški poslanik na našem dvoru g. Henderson je posetil danes dopoldne ob 11 Strossmayerjevo galerijo slik, v kateri se je mudil nad 1 uro. Izrazil se je o njej zelo laskavo. Nato je g. Henderson obiskal še kulturno historični muzej.

Jugoslavija se udeleži

budimpeštanskega seima

Budimpešta, 17. febr. a. Tukaj se vršijo velikopotezne priprave za mednarodni sejem v Budimpešti, ki se bo otvoril 5. maja t. l. »Magyar hirlap« objavlja izjavo generalnega konzula kraljevine Jugoslavije dr. Pavlinovića, v kateri pravi, da se jugoslovanski gospodarski krogi pripravljajo na impozanten nastop in da bodo zgradili v ta namen svoj paviljon. Nedvomno bo ta nastop mnogo pripomogel k uspešnemu razvoju gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Madjarsko. Posebne važnosti je, da pridejo v Budimpešto sami ugledni jugoslovanski gospodarski strokovnjaki. To potovanje je važno radi tega, da pridejo jugoslovanski in madjarski krogi medsebojno v stik.

V zvezi s tem zahteva »Magyar hirlap«, ki spada v interesno sfero težke industrije, da naj se madjarska politika preorientira v tem smislu, da pride do tesnejših zvez v gospodarskem in trgovinskem oziru z Jugoslavijo, kjer bi našla madjarska industrija širok trg.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. febr. a. Sinoči je Nj. Vel. kralj sprejel v avdijenco člane upravnega odbora bivše HSS.

Belgrad, 17. febr. e. Južno srbski škof dr. Gnidovec iz Skoplja je danes prispel v Belgrad, od koder odpotuje jutri v Zagreb na konferenco jugoslovanskega episkopata, ki se bo vršila 19. t. m.

Belgrad, 17. febr. e. V Belgradu se mudi deputacija sadilcev sladkorne pese, da na merodajnih mestih predlože svoje prošnje in želje, ki gredo predvsem za to, da se cena sladkorne pese dvigne, ker je njena nizka cena v nesorazmernosti z visoko ceno sladkorja.

Belgrad, 17. febr. a. Hrvatski klub v Belgradu je proslavil včeraj skupno z »Napredkom« na ljudski univerzi 115 letnico rojstva škofa Strossmayerja. Akademija je bila zelo dobro obiskana, posebno od strani belgrajskih Hrvatov. Goste je pozdravil g. Pero Lasković. O Strossmayerju je govoril g. Maksim Mržljak.

Belgrad, 17. febr. AA. Sinoči se je v svojem stanovanju v Zemunu obesila iz žalosti 74 letna starica Tereza P.

Prva evropska gosp. konferenca

Konferenca vlad, ne konferenca strokovnjakov

Zeneva, 17. febr. U. Danes dopoldne je bila otvorjena prva evropska gospodarska konferenca pod avspicijami Društva narodov. Od 27 evropskih članov Društva narodov jih je na konferenci zastopanih 26 (samo Albanija manjka), 18 teh držav pa zastopajo aktivni finančni in trgovinski ministri. Kot najvažnejše dejstvo te konference je danski predsednik, grof Moltke označil v otvoritvenem govoru, da je to konferenca vlad, ne pa konferenca strokovnjakov, kakor je to bila na svetovni gospodarski konferenci l. 1927. Od takrat se od sprejetih priporočil ni izvedlo skoro nič in so imela takratna priporočila samo finančno teoretični odmev. Moltke je pozdravil posebno prisotnost belgijskega zunanjega ministra Huysmansa in angleškega trgovinskega ministra Grahama, ki sta poleg velike pobude Briandove in Stresemannove neposredno povzročila sklicanje konference. Nameravana akcija pač ne more biti za vse države istega interesa, kakor je za oni kontinent, katerega narodi že stoletja živijo

gosto naseljeni drug pri drugem in so v veliki meri imeli bistveno enakomeren gospodarski razvoj. Predvsem tudi sestava konference v svoji pretežni evropski večini, ki obstoja celo iz vodilnih osebnosti evropskega narodnega gospodarstva, dokazuje najbolje, kje je danes rana vsega svetovnega gospodarstva. S tega vidika je evropski problem del problema svetovnega gospodarstva in se je z njim bavilo tudi društvo narodov. Predsednik Moltke daje namesto označbe »carinske promirje« ali »carinski mir« prednost rajši temu, da bi se govorilo o stabilizaciji carin, ker bi potem postalo jasno, da gre v načelu za to, da se metoda, ki je bila sprejeta že od večine evropskih držav, razširi in poploši, ker se ni našla pota v nekatere gospodarsko važne dežele, kakor Anglijo in Nizozemsko. S tem bi si dala konferenca mnogo natančneje opisani problem, dočim se »promirje« vedno lahko smatra za sredstvo v dosegu kake druge stvari.

Zahteve tirolskih poslancev odbite

Politične debate zaradi rimske pogodbe ne bo — Tudi socialni demokrati ne ugovarjajo pododbi

Dunaj, 17. febr. U. Prijateljska in razsodiščna pogodba z Italijo bo prišla v četrtek v narodnem svetu do prvega čitanja in, kakor pišejo listi krščanske socialne stranke, se bo odkazala brez nadaljnje debate odboru. Tirolski poslanci so hoteli prvotno, da se pri tej priliki razvije velika politična debata. Izrekli so to željo v deputaciji, katero je predstavil dr. Seipel zveznemu kanclerju dr. Schobru, ki pa ji je, kakor poroča »Neuigkeits-Weltblatt«, izjavil, da želi v trenutku, da bi se o njegovem rimskem potovanju čim manj govorilo. Dr. Schober je dal tirolskim poslancem zaupna pisanila o svojih pogajanjih z Mussolinijem glede kurza italijanskih politike na južnem Tirolskem. Navedeni list dostavlja: Ker tudi socialni demokrati proti pogodbi iz palače Venezia nimajo ugovorov in ker je posebno po lastni

izjavi dr. Schobra bodoče potovanje zveznega kanclerja v Berlin v ožji zvezi z rimskimi pogajanjimi, ni izključeno, da bo sploh odpadlo prvo čitanje pogodbe v narodnem svetu. O zaupnem poročilu, ki ga je podal zvezni kancler glavnemu odboru, poroča »Tiroler Anzeiger«, da so člani glavnega odbora s hlačno stvarnostjo motrili izvajanja zveznega kanclerja. Ta stvarnost se blagodejno razlikuje od bombastičnega načina, kakor so nekateri dunajski listi pisali o rezultatu rimskega potovanja. Najbrže so ti rezultati taki, da se njihova vrednost v tem trenutku ne da popolnoma presoditi. Najbrže bo treba šele počakati, kako se bodo odnošaji med Avstrijo in Italijo nadalje razvijali, preden bo mogoče pravilno oceniti pomen nove diplomatske akcije.

Stanje na razorožitveni konferenci

London, 17. febr. AA. Kljub temu, da bo jutri že mesec dni, odkar se je sestala pomorska razorožitvena konferenca v Londonu, še vedno ni prišla do definitivnih razletov. Zato bo potrebno še veliko potrpljenja.

Splošno mnenje konferenčnih krogov je, da bo konferenca, čeprav ima rešiti najrazličnejše probleme, rešila vsa vprašanja na koncu sej.

Preliminarno delo je precej napredovalo in strokovnjaki so izdelali osnutek, ki je kompromis med omejitvijo oboroževanja po globalni tonaži in po kategorijah. Strokovnjaki so trenutno zaposleni z zapleteno nalogo, da vnesejo v ta osnutek številke sedanje tonaže.

Na drugi strani razpravljajo glavni dele-

gali in strokovnjaki ali pa oboji skupno o drugih vprašanjih razorožitvenega problema.

Danes bodo razpravljali MacDonald, ter Stimson in Vakatsuki z drugimi angleškimi, ameriški in japonskimi delegati o japonskih tonažnih številkah. Italijanska delegacija bo predložila svoje poročilo začetkom tega tedna.

Na ta način bo imela konferenca pred seboj spomenice vseh petih držav, ki so zastopane na konferenci.

Snoči je govoril ameriški delegat senator Reed brezlično na naslov Amerike. Senator Reed je dejal, da konferenca dela čim hitreje je možno in da zaseda večkrat ves dan in pozno v noč. Ko bodo prihajali rezultati, bodo prišli naglo.

Prvi javni akt državnega tajnika Pacelli'a

Dunaj, 17. febr. U. Prvi javni akt novega kardinala, tajnika Pacelli'ja je brzojavka, poslana pepčevemu nunciju na Dunaju, v kateri se izreka zahvala sv. očela za poslano čestitko avstrijske vlade, duhovščine in katoliškega prebivalstva, katerim je dal papež svoj blagoslov. »Reichspost« vidi v tem posebnem dekaz papežev naklonjenosti avstrijskim katoličanom.

Pred krizo bo'g. v'ade

Sofija, 17. febr. AA. Minister trgovine g. Boboševski bo podal ostavko na današnji seji ministrskega sveta. S tem bo otvorjena kriza bolgarske vlade.

Hugenberg pri Hindenburgu

Berlin, 17. febr. U. Državni predsednik Hindenburg je sprejel danes voditelja nemških nacionalistov Hugenberga in voditelja nemškega nacionalnega parlamentarnega kluba poslance Oberföhrera. Oba sta predložila predsedniku svoje naziranje o Youngovem načrtu, posebno pa svoje pomisleke proti nemško-poljskemu likvidacijskemu dogovoru, proti sankcijski klavzuli, dalje proti temu, da saarsko vprašanje ni rešeno in končno proti neznanosti Nemčiji naloženih bremen. Hindenburg je njihova izvajanja vzel v vednost, potem pa izjavil, da si mora svojo osebno odločitev pridržati do končane razprave in sklepanja v nemškem državnem zboru.

Iz'ava Gandi'a

Bambay, 17. febr. AA. V izjavi časopisju pravi Gandhi, da načrt o civilni neposlušnosti še ni bil končno sprejet. Načrt bo ogražal vladni monopol na javno življenje. Pred trgovinami pihač in pred skladišči, kjer prodajajo inozemsko blago, bodo postavljene skupine agitatorjev, da pozovejo občinstvo k bojkotu teh predmetov.

Dunajska vremenska napoved. Nov sneg. Polagoma bo temperatura padla.

Ali je res nedopustno?

»Slovenski narod« je objavil dne 15. februarja t. l. po »Obrtnem vestniku« okrožnico, ki sem jo razposlal kot funkcionar Zavoda za pospeševanje obrti zbornice za TOI onim gospodom obrtnikom na deželi, ki jih smatram za sposobne, da podpro delovanje zavoda za pospeševanje obrti. Okrožnica se glasi:

Zavd za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani rabi nekaj zaupnikov širom svojega okoliša. Važno je, da dobimo res prave zaupnike, naše odločne može, take, ki so res zaupanja vredni in nebojazljivi.

Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za vseh važnejših zadevah, tako n. pr. za prirejanje tečajev, za imenovanje v razne šolske odbore, za mnenja o osebah, ki se iz raznih vzrokov obračajo na Zavod ali Zbornico, pa tudi radi kontakta, ki ga hoče naš zavod imeti napram raznim zadrugam in sploh v vseh zadevah.

Mesto zaupnika bode častno, vendar pa bomo povrnilo stroške za pisanje, kot znamke, papir itd. Prosim Vas, ako se v Vaš delokrog sami določite oziroma nam sporočite ime obrtnika, ki bode to mesto sprejel. Bolje je, da je delokrog manjši v večjem kraju. Za daljni kraj v Vašem okraju pa nam, prosimo, imenujte Vi koga drugega.

Odgovor, da soglašate s tem, nam pošljite takoj, istotako imena onih, katere boste Vi določili. — Prosim Vas, da priporočate naše glasilo »Jugoslovanski Obrtnik«.

Obema, »Slov. narod« in »Obrtnemu vestniku«, se iskreno zahvaljujem za objavo okrožnice in prosim pri tej priliki vse gospode, ki so okrožnico prejeli, naj čimprej odgovore.

Na očitke, da sem s to okrožnico »briskiral po obrtnem zakonu ustanovljene obrtne organizacije, osobito pa Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani, Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru in Zvezo trgovskih gremijev v Ljubljani«, pa pripominjam samo to, da določim, da so vse našete organizacije zakonite, kakor morajo biti zakonito priznane pač vsa obstoječa združenja, ravno tako dobro pa tudi vem, da zgoraj našete organizacije niso za popolnoma neodvisni in samostojni fond za pospeševanje obrti zbornice za TOI niti nikake vrhovne inštanice, katerim bi bil zavod podrejen. Zavod za pospeševanje obrti zbornice za TOI si mora pač pridržati pravico, da se zaupno obrača, na kogar se hoče. S tem še nikakor ne odklanja sodelovanja z zgoraj naštetimi organizacijami, ampak si ga le želi, ker je zavod ustanovljen za v obrtnike brez razlike. Težavno pa je seveda sodelovanje, dokler se javno zastopa mišljenje, da »ta institucija (t. j. zavod), ne odgovarja željam in potrebam našega obrtništva« (»Slovenski Narod«, dne 15. febr. t. l.). Take izjave in besede iskreno obžalujem, ker jih nisem od domače strani nikdar pričakoval, najmanj pa iz samih obrtniških krogov. Take besede niso nikomur v čast.

Ivan Ogrin,

podpredsednik zbornice za TOI.

Stalin preganja Trockega otroke

Berlin, 17. febr. U. Nemški pristaši Trockega objavljajo pismo, ki so ga dobili iz Moskve in ki trdi, da je dal Stalin ustreliti nekoga posredovalca Trockega z imenom Blumkin. Blumkin je prišel k Radeku s predlogi in načrti Trockega, da bi se sedaj v Rusiji izvedel skrajni boj za opozicionalne ideje. Radek pa na to ni pristal, temveč je pozval Blumkina, naj se takoj javi pri GPU in tam pove vse, kar ve o načrtih Trockega. V tem pismu se dalje trdi, da je bil Blumkin ustreljen šele tedaj, ko se je branil, izpovedati proti opoziciji. Dalje je Stalin kot odgovor na objavo spominov Trockega dal aretirati hčer Trockega, dasi je resno bolna. Druga hči Trockega, ki je bila aretirana že pred poldrugim letom, je umrla v ječi za jetiko. Tudi oba zeta Trockega sta v ječi.

Naznanjamo žalostno vest, da je naša ljubljena stara mamica, gospa

Nežica Kovačič
roj. Kurent

po kratkem trpljenju, previdna s svetimi zakramenti, danes, v 84. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

K večnemu počitku jo spremimo v sredo, dne 19. t. m. ob 2 popoldne iz Rakovnika na pokopališče v Sori.

Rakovnik pri Medvodah,
dne 17. II. 1930.

RODBINI KOVAČIČ IN
KLEMENC.

Staroegiptski zoologični vrtovi

Ni bilo morda naroda v zgodovini, ki je tako častil živali, ko stari Egipčani. Naj sežemo v najstarejšo dobo egiptške zgodovine, ki se začne okoli leta 5000 pred Kristom ali pa v leto 30 po Kristu, ko je postalo kraljestvo Ptolomejev rimsko provinca, vselej najdemo številne dokaze, kako silno so častili Egipčani živali. Nekatere živali so bile Egipčanom naravnost svete. Najbolj pa so častili govedo in kačo.

Bik — apis — je bil starim Egipčanom simbol solnca, krava — ator — pa je pomenila večno noč, praznina, iz katere se vse rodi in tudi solnce. Kača — uracus — pa je pomenila oplajajočo silo atore. V krog zavita kača je bila najpopolnejša slika v sebi začnajoče in v sebi nehaajoče se sile, znak sposobnosti ploditi brez začetka in konca. Poleg teh glavnih zastopnikov božjih sil pa so častili Egipčani kot svet živali še okoli 30 sesavcev in ptic.

privedla celo vrsto novih živali, tako opice, žirafe, celo vrsto dosedaj neznanih ptic in drugo. Kraljica je tedaj zgradila pravi zoologični vrt in skrbela, da je dobivala vedno novih živali. Njen naslednik Tutmos III. je privedel prvega slona. Ko je pozneje vedno bolj prodirala grška kultura, so se Egipčani zlasti trudili, da so dobili tudi vse grškim bogovom posvečene živali. Zlasti panterji so bili vsled njih posvetitve Bakhu zelo iskani.

Tu pa tam so prirejali Egipčani tudi velike sprejeme svojih živali in to zlasti ob praznikih Bakha. Tako je v enem takem sprejemu, ki ga je otvoril slon, šlo 24 v voz vpreženih slonov, 60 kozlov, 12 levov, 6 antilop, 15 bivolov, 4 divji osli, 8 novej in 7 jelenov. Nato so prišli velblodi in po raznih drugih živalskih skupinah so prišli lovci z 2400 lovskimi psi najraličnejših pasem. Nato pa je sledil ves zverinjak. Na verigah ali v kletkah so vozili panterje in tigre, rise in mrjasce, leve in hijene in celo nosorog je bil v sprejemu.

Dolgo se je še ohranil v Egiptu kult svetih živali, dokler ga niso Rimljani zatrli. Tedaj je bilo tudi konec egiptovskih zoologičnih vrtov.

V Mehiki še ni miru

Kljub temu, da je bil uradno sklenjen verski mir v Mehiki, pride še vedno večkrat do kakih sovražnosti. Tako je bilo v državi Tabasco porušenih več cerkva. Povod za to je dal krvav spopad med vojaki in ljudstvom v San Carlu, katerega so bili po izjavi brezvestnih uradnikov krivi katoličani. Nadškofu mehiškega glavnega mesta prihajajo večkrat iz Tabasca tožbe katoličanov, da je v tej državi njihovo življenje neznosno. — V državi Puebla so splezali banditi na znano azteško piramido v Cholulu in oropali Marijin kip zlate in z dragocenimi dragulji posute krone. Barbari se niso sramovali niti tega, da so prevrnili kip Deteta Jezusa. Ta znani kip Device Marije je prinesel iz Španije v 16. stoletju znani osvoboditelj Mehike Fernando Cortes. Bil je velik kras španskega svetišča na vrhu azteške piramide.

Fašizem in zasebna last

Italijanski fašisti so proglasili v »delovni listini« državljanke za »proizvajalce v višjem interesu nacionalnega gospodarstva«. Fašizem se ni ustavil niti pred zasebno lastnino, če so to zahtevali višji interesi in če je bilo treba udariti po političnih nasprotnikih. Pred dobrim letom je prefekt v Rovigu postavil vladnega upravitelja na premoženje nekega bogataša z motivacijo, da je premoženje zanemarjeno, da niso bile njive razorane in posejane; to da je v škodo splošnemu italijanskemu gospodarstvu. S podobno motivacijo je te dni rimski prefekt vzel veleposestniku dr. M. Menottiju upravo premoženja ob Tiberi in imenoval za upravitelja fašističnega poslanca grofa Cencelija. Pravni lastnik se obdoljuje, da se mudi stalno v inozemstvu in da zanemara premoženje, kar je v kvar nacionalnemu gospodarstvu. Neki rimski dnevnik poudarja, da lastninska pravica ne obstoji v »jus abutendi«, ki naj bi dajal lastniku pravico, da lastnino tudi uniči, temveč zasebna last ima predvsem socialno vsebino, v kolikor je njen namen spravljati v soglasje individualno pravo s pravom skupnosti. Fašisti niso v tem pogledu izdali posebnega zakona, temveč uporabljajo občinski in deželni zakon iz l. 1915, ki daje prefektu pravico, da ukrene v svoji provinci vse potrebno, da se ohrani mir.

DARMOL
čokolada za odpiranje

Aroldo di Crollanza, novi italijanski minister za javna dela, naslednik umrlega ministra Bianchiaja

Preosnova sovjetskih visokih šol

Sovjetski komisar za ljudsko prosveto A. Bubnov se je o preosnovi sovjetskih visokih šol izrazil sledeče: Vse visoke šole v SSSR se morajo podvreči temeljiti preosnovi. Ta preosnova ne pomeni samo ojačenje razredne linije na visokih šolah in »čiščenje« med profesorji, ki so polni »buržajske ideologije«, ampak se nanaša tudi na tehnično upravo ustanov. Na sovjetskih visokih šolah se bo uvedlo neprekinjeno šolsko leto, kar znači, da se bo predavalo celo leto neprenehoma. To pa radi tega, da se v najkrajšem času pripravi dovolj strokovnjakov, potrebnih za industrializacijo. Dijaki bodo razdeljeni v skupine, ki bodo imele predavanja dopoldne in popoldne, pozimi in poleti. Vsaka skupina bo imela počitnice poleti 1 mesec, pozimi pa 10 dni. Ta reforma je potrebna radi tega, da se čim bolj skrajša čas, ki je potreben za študij.

Od tehničnih vprašanj je komisar Bubnov prešel na kritiko profsorskega zbora. Glede tega se je Bubnov izrazil, da naj pridejo na ta mesta taki ljudje, ki dobro poznajo življenje po tovarnah. Iz vsega tega se vidi, kako radikalna bo preosnova življenja in organizacije visokih šol v Sovjetski Rusiji.

Konji izginja' o iz armade

Koliko časa še in tudi po naših mestih bo konj redka prikazen. Spominjam se, da sem pred mnogimi leti, okoli l. 1900 neke videl sliko vele mestnega trga, na katerem je bilo vse polno samih motornih vozil, od nekdaj pa je pripeljal kmet z enovprežnim vozom in od vseh strani so drveli ljudje vkup ter kričali: »Konj, konj, glejte konja.« Zdelo se mi je takrat, da bo to nemogoče, pa naj se avtomobil še bolj razvije, a vendar, po dobrih tridesetih letih je že tako daleč. Otroci v New Yorku, Londonu, Parizu itd. bodo kmalu poznali konja le še iz menežarije. — Posledica razvoja tehnike je, da izginja konj tudi iz armade. Ze v zadnji svetovni vojni ga je pričela izpodrivati, vendar se je še držal, dasi n. pr. avstrijskega generala že skoraj niso drugače videli kakor v avtu. Ob koncu vojne je imela v novembru 1918 angleška armada 735.000 konj. Danes so že skoraj vse vojaške edinice na Angleškem brez konjske uprege, ker se je vse prevrglo v mehanizem t. j. v avtomobil. Še v zadnji vojni si ni bilo mogoče misliti, da bi avtomobil povsod mogel nadomestiti konja in kdor bi to nameraval izvesti, bi naletel na najhujši odpor. V Južni Afriki, kakor znano, s konjem niso mogli dosti doseči in morali so uporabljati za uprego vole in mezge. Ravno tako med vojno v Egiptu ni bil konj uporaben in armada, ki se je tamkaj bojevala, je imela nič manj kakor 72.500 kamel v svoji oskrbi. Danes pa je z motornim vozilom priti mogoče tudi že skozi puščavo. Iz teh razlogov sledi, da v nekaj letih ne bo konja videti drugje kakor — na konjskem dirkališču.

Mesto liker'a - strup

V Chicagu se vrši te dni nazprava o senzacionalni zastrupljevalni aferi, ki je svoječasnno radi svojega tajinstvenega ozadja razburila vse mesto. Bogataš Winifred Cox, ki je imel v Chicagu svojo lastno vilo in slovel kot strasten igralec, je postal žrtev zastrupljenja.

Cox je bil vdovec in je živel življenje brezbriznega in bogatega človeka. Dan za dnem je preživel po nekaj ur v klubu, kjer je igral velike vsote. Redkokdaj je pri igri dobil, toda kljub temu se ni mogel odvaditi kartanja. Neka dne je povabil v svojo vilo štiri svoje prijatelje na kartanje. Dva sta povabila odklonila, dočim sta se ostala dva odzvala. Prvi je prišel inženjer Harold Lewis, ki ga je sluga pripeljal do salona in ga nato pustil, da je sam vstopil. Sluga je izjavil, da mu je zabranjen vstop v salon; verjetno radi tega, ker je imel Cox pri sebi utihotapljen alkohol, pa ni hotel, da bi sluga za to vedel. Čez nekaj časa je prišel drugi gost, veletrgovec I. Griffin, katerega je sluga povedel tudi samo do salona. Čez nekaj minut pa slednji pridrvi iz salona, zgrabi starega slugo za rame in ga vleče v salon, kjer mu pokaže njegovega gospodarja in inženjerja Lewisa, ki sta nepremično ležala v naslonjačih s pozelelenimi lici. Pred njima je stala na mizi steklenica z neko zelenkasto tekočino. Bilo je jasno, da sta oba zastrupljena in da se je v steklenici mesto likerja nahajal strup.

Policija je aretirala Griffina, toda ta je trdil, da je našel oba že ležeča v naslonjačih in da je takoj stekel ven. Policiji pa se je vendar posrečilo ugotoviti, da je Griffin poslal Coxu oni zastrupljen liker. Nato se je začel Griffin braniti na ta način, da je trdil, da je on sam dobil ta liker od nekega Laverija, tihoapea z alkoholom. Prijeli so tudi tega in sedaj ima sodišče rešiti, kdo od njiju je krivec.

Kapitan Bruning, poveljnik ladje »München«, ki je kot zadnji zapustil gorečo ladjo, potem ko je tudi rešil vse ladijske listine.

Pobarvane krave

V neki državi Severne Amerike, kjer je lovski sport zelo priljubljen in se lovci rekrutirajo večinoma iz meščanov, so izračunali, da pade na lov na vsako srno tudi deset krav, ki postanejo žrtve neizvežbanih in nerodnih lovcev. Zato sedaj farmarji pobarvajo svoje krave z živimi in daleč vidnimi barvami, tako da se ne more nihče več izgovarjati, češ, da ni ločil krave od srne. — Naseljenci v Kenji se tudi poslužujejo barve kot obrambnega sredstva. Tam jim namreč opice, tako zvani babuni, uničujejo žetve in nasade. Farmarji polove nekaj teh babunov, jih plavo prebarvajo, nato pa zopet izpuste. Plave barve se babun tako boji, da ga ni zlepa zopet blizu, pa tudi drugih ne, ker se boje, da ne bi tudi dobili plavo obleko.

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem, ampak dajte jim

JEMALT

Jemalt se more dati v vseh slu'ajih, kadar je potrebno jemati ribe ole. Dobiva se v vseh lekarnah.

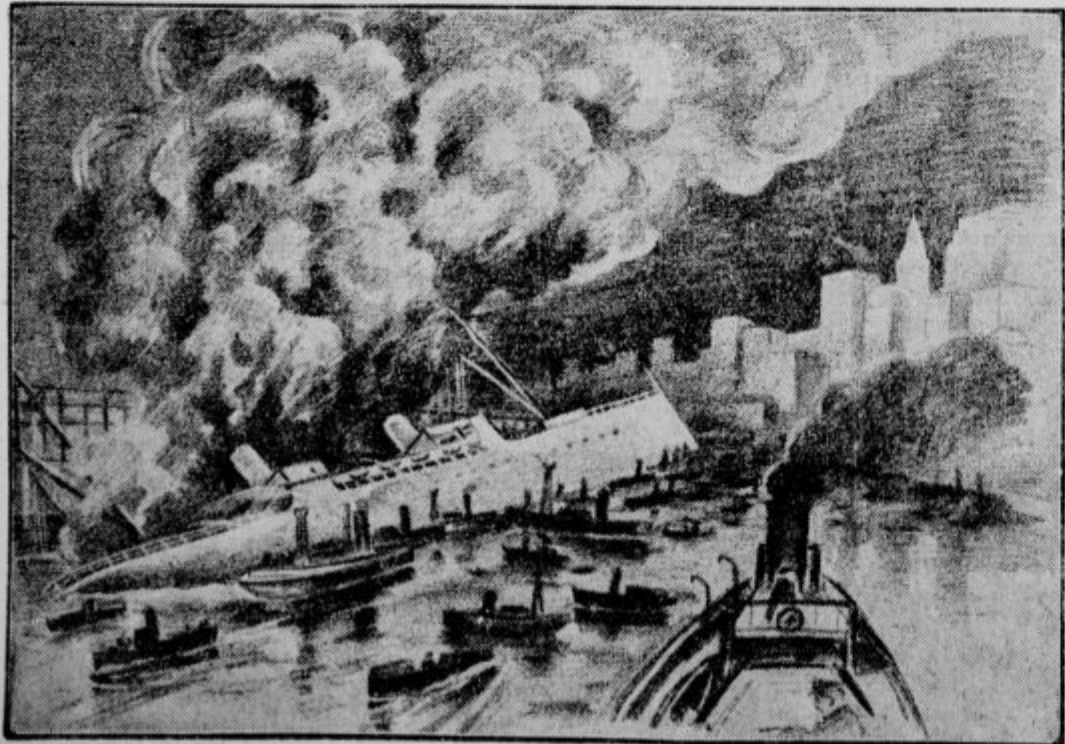
Po tržaškem atentatu. Od eksplozije granate razdejani prostori v hiši tržaškega lista »Popolo di Trieste«

Za kačo je užival največjo čast krokodil in nekatere ribe. Od žuželk pa so najbolj častili skarabeje. Vse te živali so slikali v svetih hramih, pokopališčih in javnih stavbah in povsod so kiparji postavljali njih kipe.

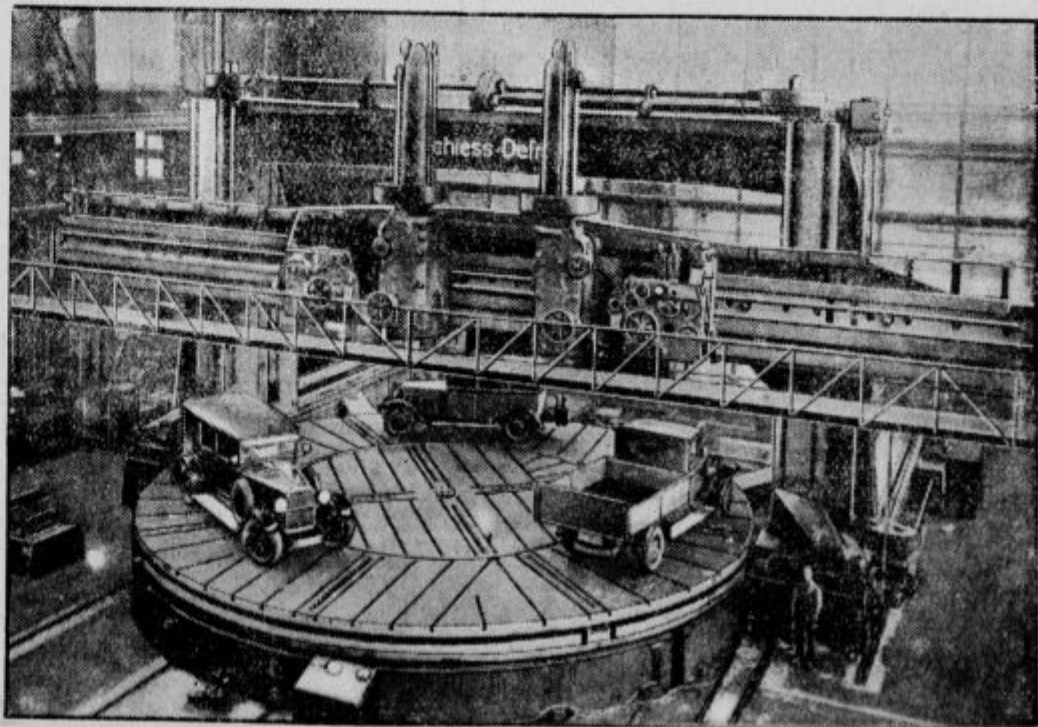
Kdor bi ubil eno teh živali, čeprav bi bila to le čisto navadna mačka, je bil obsojen na smrt. Posebno lepe živali, ki so jih izbrali svečeniki po posebnih odznakih, pa so prišle v prekrasno izdelane hrame, ki so bili obloženi z zlatom in dragim kamenjem. Sveti krokodili v jezeru Meris so nosili zlate prstane in ovratnike in kapali so jih v dragimi mazili in dišavami napolnjeni vodi.

Ali tudi po smrti so skrbeli stari Egipčani za svete živali. Zlasti skrbno so bile izdelane mumije ibisov. Posamezno ali v skupinah po 20 in 40 so položili te svete ptice v truge in vse zalili s smolo, da so se popolnoma ohranili. V Maabdeku pa so našli na tisoče in tisoče krokodilov tako dobro ohranjenih.

Ali ni samo država, temveč tudi bogati zasebniki so imeli svoje zoologične vrtove. V njih so imeli cele črede goveje živine, antilop, krokodilov, žerjavov in drugih živali. Iz starih egiptskih slik se more sklepati, da so bile vse te živali krotke in čisto udomačene. Za časa XII. dinastije so spoznali Egipčani prvič konja. Tudi ta je takoj prišel v zoologične vrtove bogatašev. Slavna kraljica Hatara iz XVIII. dinastije pa je poslala celo ekspedicijo, ki ji je

Požar nemškega parnika »München«. Ni to fotografija, temveč slika, narejena natančno po prejetih brzogajnih poročilih in zato nazorno podaja požar ladje

Največja stružnica na svetu. Orjaška vrtiljačasta stružnica, ki ima premer 22,5 metrov in tehta 1400 ton. Služi za obdelavo turbinskih ležajev.

S potrjim srcem javljamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stric, svak in bratranec, gospod

ROBERT CIGLER

nadučilj v pokoju

dne 15. februarja po kratkem trpljenju, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb draga pokojnika se bo vršil v torek, dne 18. februarja ob 14 iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. februarja 1930.

Zalujoči: Atonija roj. Marn, soproga. Robert, Milan, sinova - in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod I. Gajšek, Vodmat.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da me je draga mati

Alojzija Batagelj

vdova po višjem železniškem nadzorniku

danes, v nedeljo, dne 16. februarja za vedno zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek, dne 18. februarja ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Ljubljani.

Ljubljana, dne 16. februarja 1930.

IVAN BATAGELJ, sin — in sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zapustila nas je v nedeljo, dne 16. februarja 1930 uradnica Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, gospodična

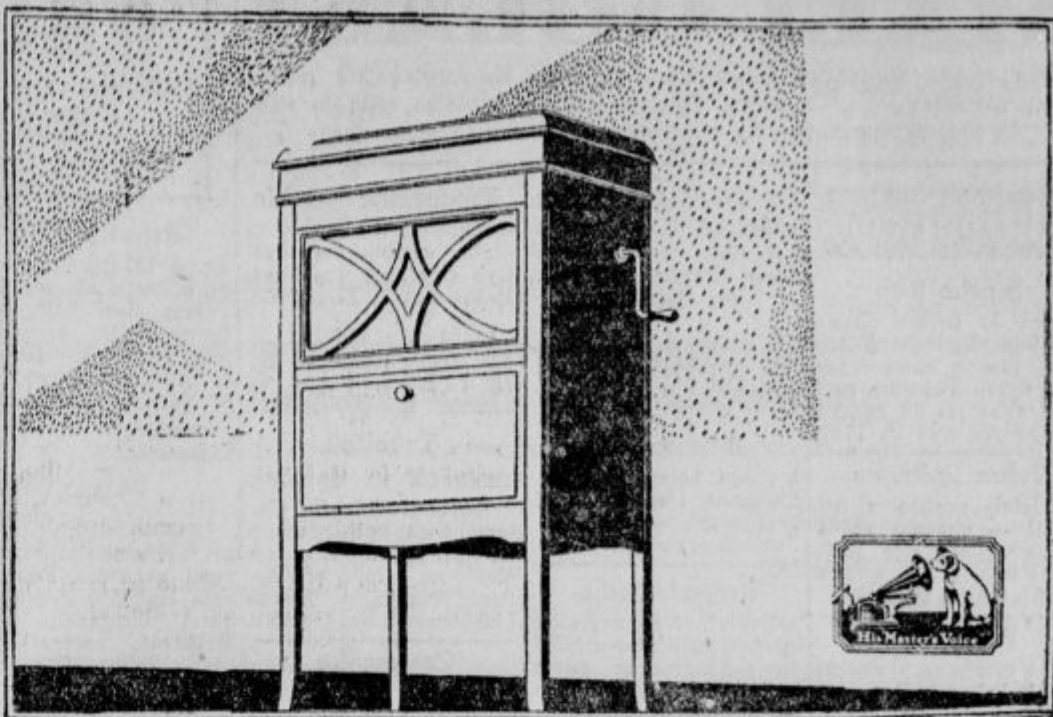
Tomšič Ivanka

Bila je vestna in marljiva uradnica, vsem dobra in ljubezniva tovarišica. Ohranimo ji trajno lep spomin.

Pogreb pokojne se je vršil v ponedeljek, dne 17. februarja 1930, na pokopališče v Dev. Mar. v Polju.

Ljubljana, dne 17. februarja 1930.

OKROŽNI URAD ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV
V LJUBLJANI.

Plošče „HIS MASTER'S VOICE“, igrane na gramofonu HIS MAS- TER'S VOICE, dado nedosežen glas

Dokaz za kakovost električno posnetih plošč „His Master's Voice“, imate v tem, da poje cela vrsta umetnikov izključno samo zanje. Večina največjih svetovnih umetnikov daje svoj talent na razpolago samo za „His Master's Voice“.

Ker posveča trdka „His Master's Voice“ vso skrb izdelavi plošč in gramofonov, dobite res dobro reprodukcijo samo tedaj, če rabite za njene aparate tudi njene plošče in narobe. Celo igle morate vselej vzeti „His Master's Voice“.

Za katerikoli gramofon iz obilne izbire aparatov znamke „His Master's Voice“ se odločite bodite uverjeni, da vam bo ustrezal samo, če boste na njem igrali plošče „His Master's Voice“. Gotovo boste med njimi našli odlično vrsto umetnikov, ki so nesmrtno proslavili toliko prvovrstnih del svetovne glasbe.

HIS MASTER'S VOICE

Nekoliko plošč umetnikov, ki pojejo izključno za HIS MASTER'S VOICE:

CARUSO: DA. 104 Addio a Napoli. — Canta Pe'me.

AURELIANO PERTILE: DB. 107 Lohengrin. Da voi lontan in sconosciuta terra. — Lohengrin Merce, merce, cigno gentil!

FRITZ KREISLER DB 1091 Kreisler, Caprice Viennois. — Dvořák. Humoresque.

PABLO CASALS: DA. 833 Schumann, Träumerei. — Rubinstein, Melody in F.

Prodajni depot za Slovenijo:

GRAMOFON - H. RASBERGER

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34

Zahvala

Podpisani se zahvaljujem „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani za njeno kulantno postopanje, ker mi je poravnala vse stroške ob priliki nezgode. Zato jo vsakomur najtopleje priporočam.

Elektrarna v Brodeh pri Vranskem.

Jesenik Ludovik, lastnik.

ŠOFER

za tovorni avto tipe Saurer za vstop per 15. marca se akceptira pri ED. SU. PANZ. PRISILAVA.

Pierre L'Ermitte:

78

Žena z odprtimi očmi

Tedaj ga je pa prekinila teta s trudno kretnjo:

»Zahvaljeni od srca, gospod voditelj. Toda jaz imam še eno samo željo: čimprej odtod in čimprej nazaj domov v Noirmoutier!... In ti Rolanda?»

»Jaz? Oh tetka, saj dobro veste, s koliko radostjo bi bila sploh ostala doma!«

»Pa je vendar žalostno,« je pripomnil gospod voditelj, »da sta napravili tako dolgo pot ter se vračata, ne da bi bili kaj videli...«

»O pač!... Videla sem človeško nehvaležnost!... Zdaj se mi zdi, da se je Kristu godilo še dobro, ki je našel enega hvaležnega gobaveca na deset...«

Kdor pozna človeka, temu se zdi to razmerje naravnost sijajno! Pomagala sem po vseh mojih močeh in iz vsega svojega srca kakim sto Montmartrečanom, katerim nisem bila nič dolžna. Pa pridem na Montmartre, k tistim, ki so me povabili... In nihče ne mara za me; norce brijejo iz mene... žalijo me in mečejo na ulico... Grem, da bi molila pri Presvetem Srcu Jezusovem... In me okrađejo vsega, kar imam. Malo da naju niso še v ječo zaprli...«

»To je pretirano!...«

»Nič pretirano... to so le suha in resnična dejstva... to vse se je nama do pičice dogodilo...«

Tedaj je gospod voditelj vstal:

»Kmalu bo poldne... Pridita z menoj na kosilo... Morda bosta potem boljše razpoloženi...«

»Ah, zdaj bova še Vam v napoto!«

»Kaj kmalu boste spoznali, da ne. To bo kakor nalašč. Moja stara mamica je prav danes pripravila pogačo... Z največjo ljubeznijo...«

Ženski sta se v naglici preoblekli; ko sta šli mimo vratarja, sta spoznali, da se jima z veliko spoštljivostjo priklanja.

»Hotelski vratarji,« je pripomnila Rolanda, »so kakor dvigala in barometri... to vam gre gor in dol in spet gor...«

»Gospodična, to pa zato, ker v Parizu nikoli ne veš, s kom imaš opravka. Tu na Montmartreu sem

imel za sosede, tik moje hišice, vlomilce, morda tudi razbojnike... Če bi jih videli, kako nedolžna in poštena lica so imeli! Kaj pa šele v hotelu!...«

»O, kako si oddahnem, v Vajini družbi.«

Iz ulice des Abbesses so krenili na levo v ulico Ravignan, po kateri so šli malo navkreber.

Gospod voditelj je stanoval v stari montmartreški hiši, katero je obdajal ograjen vrtiček.

Mama! je zaklical pri vrtnih vratih, pripeljal sem ti gosle!...«

Stara gospa, toda še čvrsta, plemenitega obličja in srebrnih kodrastih las, se je prikazala na pragu ob divji trti, jesensko rdeči.

Sklenila je roke in z dobrotnim materinskim nasmeškom vzkliknila:

»Ah!... Ze vem, kdo ste...«

»Veste, kdo ste... pa naju še nikoli niste videli!...«

»Pač, videlo vaju je moje srce, ko sta skrbeli za mojega dragega sina... Ve sta gotovo noirmoutierski gospodični...!«

»...!«

»Tetka Cecilija in gospodična Rolanda...«

»Kako ste mogli ugeniti?«

»To pa zares ni težko!... Moj sin mi je toliko pripovedoval o vaju!... Neštetokrat mi je povedal, kako sta bili dobri z njim... Potem pa sem spoznala tudi ljubko avbico!... Tako sem vesela, da vaju morem sprejeti pod to skromno streho, ki gotovo ne zdrži primere z Vašo, da se vama morem od vsega srca zahvaliti...«

Tako je govorila, zelo preprosto; a zelo genljivo... roke uboge mamice so se tresle.

Teta Cecilija jo je objela in stisnila k sebi, šepetajoč:

»Hvala! O, kako mi to dobro dé...«

Stara služabnica je prihitela in postavila še dva krožnika na mizo, a čez nekaj hipov je prinesla veliko skledo z juho, trebušaste oblike in okrašeno s poljskim cvetjem.

Naposled sta prišli ubogi ženici v pravo domačnost.

Polagoma se je teti Ceciliji razvozljal jezik.

Najprej je pohvalila izvrstno juho, toplo, dišečo, blestečo se v zlatih očesih... Dobra francoska kuhinja je storila svojo priznano dolžnost... Ko je ogrela srce, je prižgala vesel plamenček v očeh. In sledili so prijetni spomini na Noirmoutier, sprva drobni, nato zmerom bolj topli in domači:

»Prihodnjic boste morali priti k nam z gospodom voditeljem!...« je dejala teta Cecilija. »V „Zavetju“ je prostora več kot preveč.«

»Zares... prav za prav sem že mislila na to... zmerom se namreč bojim, da se moj sin ne preutruji, da mi ne oboli tam doli v koloniji.«

»O, saj tudi me gledava nanj!...«

Srce stare mamice je polno hvaležnosti do tistih, ki mu pomagajo varovati zdravje otroka, zlasti če je ta otrok duhovnik... Ali veste, kako strašno življenje ima tukaj? Pouk, pozna maše, vsa druga cerkvena opravila, bolniki, telaji za odrasle... dečki zavod... ah, ta zavod! Kadar so skušnje za kako igro, — to je vsak mesec — vam pride domov ob nemogočih urah, potan, hripav, ves zaprašen, pa ne sme popiti niti kozarca vode radi svete maše, ki jo bere naslednjega dne časih šele ob eni popoldne, če je tistega dne kaka poroka... In čeprav ni videti, je vendar zelo rahlega zdravja... Kolikokrat ga vidim zjutraj odhajati, ko ga muči glavobol... O, uboge materel... Ošteti ga moram, gospodična! Saj nima razsodnosti... Kolikokrat ga moram pokarati!«

»Kaj pa reče na to?«

»Objame me in poljubi.«

»Toda to ni noben odgovor!«

»Zdi se, da je... Poglejte ga, pogledite, prosim, kako se smeje!«

Gospod voditelj se je zares pristrčno smejal in Rolanda takisto. Mati je rekla z očesom na dekletu, potihem teti Ceciliji:

»Kako je zala!...«

Nato še tišje:

»Ali je on še tako odločen, da je vzame za ženo?«

»Ah!... vi torej vse veste?«

»Moj sin mi je pripovedoval.«

»No, potem pa Vam povem, da je po mojem mnenju ta načrt razbit, ovržen, črtan!...«

Ljudske knjižnice in založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 27 zvezek: Pregled OTROCI SOLNCA 24 Din. vez 32 Din. vez 28 zvezek: Haggard KLEOPATRA. 28 Din. vez 40 Din. vez 29 zvezek: SAVINŠEK IZPOD GOLICE 30 Din. vez 42 Din. vez 30 zvezek: Sienkiewicz NA POLJU SLAVE 28 Din. vez 40 Din. vez 31 zvezek: Doyle, 30 zvezek: Sienkiewicz NA POLJU SLAVE 28 Din. vez 40 Din. vez 32 zvezek: Reimichl, ZAGORSKI ZVO. IZGUBLJENI SVET. 24 Din. vez 32 Din. vez 33 zvezek: NOVI, in dr. Slavčič, NA SINAJ.

